

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 260/2020-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Kanabom ml., J. Zemana 101, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 v období po právoplatnosti nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 498/2014-30 z 11. decembra 2014 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je mu Okresný súd Bratislava III **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je **p o v i n n ý** nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet advokáta JUDr. Jána Kanabu ml., J. Zemana 101, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Stav konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 260/2020-13 z 9. júna 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 (ďalej len „napadnuté konanie“).

II.

Vymedzenie postupu okresného súdu v napadnutom konaní a sťažnostná argumentácia

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako oprávnený si v exekučnom konaní uplatňuje nárok na zaplatenie sumy 35 444,80 € s príslušenstvom a náhradu trov konania proti povinnej. Sťažovateľ podaním z 27. mája 2013 žiadal, aby okresný súd urýchlene konal v napadnutom konaní. Urgencie urobil aj zaslaním mailových správ a tiež telefonicky. V napadnutom konaní bolo nariadené pojednávanie na 21. september 2012, ktoré podľa sťažovateľa nebolo potrebné, išlo len o snahu odkladať výkon exekúcie. Postup okresného súdu, *„kedy ide skúmať, to čo už skúmané bolo a to v rámci konania o právoplatnom a vykonateľnom exekučnom titule zaváňa zneužitím právomoci sudkyne okresného súdu“*.

3. Sťažovateľ poukazuje na to, že v napadnutom konaní už ústavný súd rozhodoval, keď nálezom sp. zn. II. ÚS 498/2014 z 11. decembra 2014 (ďalej aj „prvý nález“) rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

4. Okresný súd uznesením zo 16. júla 2014 zastavil exekúciu. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 20. januára 2015 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil, čo sa týka I. časti výroku, a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd uznesením z 11. marca 2016 uložil sťažovateľovi povinnosť predložiť vyžiadané dôkazy. Sťažovateľ predmetné dôkazy predložil 15. apríla 2016. Na toto podanie okresný súd *„doposiaľ nereagoval a odvtedy sa vo veci nič nové neudialo, napriek viacerým mailovým aj telefonickým urgenciám. Tento postup okresného súdu je ako vyššie uvádzam nezákonný a na takýto postup nebol okresný súd oprávnený.“*

5. Dňa 15. júla 2019 podal sťažovateľ sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, ktorý na ňu nijako nereagoval. Podľa sťažovateľa dlhodobou

a „opakovanou nečinnosťou dochádza k porušovaniu mojich práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“. Sťažovateľ tiež poukazuje na relevantnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 porušené boli.

2. (Sťažovateľovi)... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000 EUR, ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresnému súdu Bratislava III v konaní pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť (sťažovateľovi)... trovy konania v rozsahu 100 %... na účet právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

7. Primerané finančné zadosťučinenie sťažovateľ žiada „z dôvodu dlhodobo pretrvávajúcej a opakujúcej sa právnej neistoty“.

III.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľa

8. Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej ústavnej sťažnosti vyjadrila zákonná sudkyňa. Predseda okresného súdu doručil vyjadrenie zákonnej sudkyne ako prílohu prípisu sp. zn. Spr. 262/2020 z 18. septembra 2020.

9. Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení vymedzila tento prehľad procesných úkonov zrealizovaných v napadnutom konaní v rozhodnom období:

„Od vydania nálezu ÚS SR sp. zn. II. ÚS 498/2014 zo dňa 11. 12. 2014 boli vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 vykonané nasledovné úkony:

10. 10. 2014 bol spis predložený KS BA na rozhodnutie o odvolaní oprávneného zo dňa 19. 08. 2014 voči uzneseniu čl. 187 zo dňa 16. 07. 2014

Dňa 26. 01. 2015 bol spis vrátený z KS BA spolu s uznesením zo dňa 20. 01. 2015, ktorým odvolací súd napadnuté uznesenie súdu I. inštancie zrušil v časti prvého výroku (ktorým bola exekúcia zastavená)

Dňa 15. 01. 2016 bolo súd doručené vyjadrenie povinného

03. 02. 2015 úprava súdu na doručenie rozhodnutia KS BA

Uznesením čl. 210 zo dňa 21. 01. 2016 súd nariadil znalecké dokazovanie

Dňa 02. 02. 2016 povinná doručila súdu porovnávacie listinné materiály

18. 02. 2016 požiadal ustanovený znalec o doplnenie porovnávacích materiálov

Uznesením čl. 211 zo dňa 11. 03. 2016 súd uložil oprávnenému povinnosť predložiť znalcovi porovnávacie materiály, čo oprávnený urobil dňa 18. 04. 2016

18. 05. 2016 bol spis s doplnenými podkladmi vrátený znalcovi s podkladmi, ktoré znalec žiadal

18. 11. 2016 znalec oznámil súdu, že znalecký posudok môže vypracovať najskôr vo februári 2017

06. 07. 2017 doručený súd vypracovaný znalecký posudok

06. 07. 2017 úprava sudcu na doručenie znaleckého posudku účastníkom a predloženie spisu VSÚ na rozhodnutie o znalečnom

11. 07. 2017 doručil vyjadrenie právny zástupca povinnej k znaleckému posudku

28. 11. 2019 daný opätovný pokyn sudcu na doručenie znaleckého posudku právnenému zástupcovi oprávneného, keďže predchádzajúca úprava sudcu nebola v celom rozsahu zrealizovaná“

10. Vychádzajúc z prehľadu napadnutého konania, zákonná sudkyňa k sťažovateľovej argumentácii uviedla, že *„tvrdenie sťažovateľa, že od 15. 04. 2016 bol súd nečinný nezodpovedá obsahu súdneho spisu, ako vyplýva z vyššie uvedeného prehľadu úkonov. Žiadané primerané zadosťučinenie sa mi javí ako neodôvodnené a neprimerané. Je pravdou, že vo veci sa vyskytli aj obdobia nečinnosti, ktoré však boli spôsobené*

dlhodobou neprimeranou zaťaženosťou súdneho oddelenia, v ktorom som zákonným sudcom.

V roku 2017 som mala v oddelení 5 270 nevybavených vecí, rozhodla som 960 vecí, vybavila 5 622 vecí, v roku 2018 nevybavené veci 1183 rozhodla som 973, vybavené 644, v roku 2019 nevybavené 722, rozhodnuté 993, vybavené 165. Podľa štatistických výkazov v každom roku som mala odvolacím súdu zrušené len tri rozhodnutia.“

11. Sťažovateľ do dňa meritórneho rozhodnutia o ústavnej sťažnosti neposkytol svoje stanovisko k vyjadreniu okresného súdu.

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

17. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

20. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06, I. ÚS 281/2013) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Záver o tom, že súdna exekúcia je súčasťou základného práva na súdnu ochranu, vychádza z toho, že exekúciu síce vykonáva súdny exekútor, ale na základe splnomocnenia štátom, ktoré sa materializuje v konkrétnej veci poverením exekučného súdu na vykonanie exekúcie. Toto poverenie (bez neho by súdna exekúcia nemala zákonný podklad a bola by absolútne neprípustná) potvrdzuje, že súdny exekútor koná, rozhoduje a exekvuje v mene súdnej moci (čl. 142 ods. 1 ústavy).

21. Z už judikovaných záverov ústavného súdu o súdnej exekúcii ako súčasti základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) vyplýva, že súdna exekúcia vykonávaná podľa Exekučného poriadku musí byť uskutočňovaná aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy.

22. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

23. V rámci posúdenia veci ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol už predmetom rozhodovania ústavného súdu. Nálezom č. k. II. ÚS 498/2014-30 z 11. decembra 2014 ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Predmetný nález nadobudol právoplatnosť

2. apríla 2015. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v aktuálne prerokúvanej veci posudzoval postup okresného súdu v napadnutom konaní po právoplatnosti prvého nálezu, t. j. od 3. apríla 2015.

24. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje – obdobne ako to uviedol v prvom náleze – že exekučné konanie sa považuje z hľadiska právneho a faktického (skutkového) za pomerne jednoduché konanie. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už spravidla nie je sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké má povinný záväzky voči oprávnenému. Predmetom exekučného konania je vymoženie peňažnej sumy alebo inej povinnosti, vyplývajúcej z exekučného titulu.

25. Ústavný súd v prvom náleze konštatoval prítomnosť faktickej (skutkovej) zložitosti veci, ktorá spočívala v tom, že povinná podala návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že po vydaní exekučného titulu zaniklo právo ním priznané, a to splnením dlhu. Povinná tvrdila, že so sťažovateľom uzavrela dohodu o vyporiadaní dlhu a dlžnú sumu (vymáhanú v exekúcii) zaplatila. Sťažovateľ tvrdil, že povinná nesplatila celú dlžnú sumu, na základe čoho odstúpil od dohody, preto v exekúcii možno pokračovať.

26. V konaní o aktuálne prerokúvanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa je uvedený prvok faktickej zložitosti veci v napadnutom konaní stále prítomný. Ešte pred vydaním prvého nálezu okresný súd rozhodol uznesením zo 16. júla 2014 tak, že exekúciu zastavil vzhľadom na uzavretie dohody o vyporiadaní dlhu a na to, že sťažovateľ nepreukázal doručenie odstúpenia od dohody. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením z 20. januára 2015 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil vo výroku o zastavení exekúcie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti. Krajský súd vyslovil právny názor, že bude potrebné doplniť dokazovanie – znaleckým dokazovaním súdnym znalcom z odboru grafológie na overenie pravosti podpisu sťažovateľa na špecifikovanom dokumente (výdavkový doklad o zaplatení 15 000 €). Na tomto základe okresný súd nariadil znalecké dokazovanie.

27. Správanie sťažovateľa je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd z dostupných podkladov dospel k záveru, že správanie sťažovateľa ako oprávneného v rozhodnom období neprispelo relevantným spôsobom k doterajšej dĺžke napadnutého konania.

28. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, je postup okresného súdu. V rámci tohto kritéria poukazuje ústavný súd na to, že posudzuje obdobie od právoplatnosti prvého nálezu, t. j. obdobie piatich rokov a siedmich mesiacov.

29. Súdny spis s uznesením krajského súdu z 20. januára 2015 bol okresnému súdu vrátený 26. januára 2015. Následne okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania. Znalecké dokazovanie znalcom – znaleckým ústavom z odboru písomoznalectva, nariadil uznesením z 21. januára 2016, t. j. po uplynutí jedného roka. V priebehu februára až mája 2016 okresný súd zadovažoval znaleckým ústavom vyžiadané podklady – porovnávací materiál. Znalecký ústav predložil okresnému súdu 6. júla 2017 vypracovaný znalecký posudok, t. j. takmer jeden a pol roka po nariadení znaleckého dokazovania. Obdobie vypracovania znaleckého posudku ústavný súd nehodnotil na ťarchu okresného súdu. Z prehľadu napadnutého konania vyplýva, že zákonná sudkyňa dala 28. novembra 2019 opätovný pokyn na doručenie znaleckého posudku právnomu zástupcovi sťažovateľa, t. j. po vyše dvoch rokoch od predloženia znaleckého posudku. V čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené.

30. V rozhodnom období – v časovom rámci piatich rokov a siedmich mesiacov – sa opakovane vyskytli obdobia nečinnosti okresného súdu v celkovom rozsahu približne troch rokov, ktoré možno pričítať okresnému súdu. Postup okresného súdu v rozhodnom období je takto nevyhnutné hodnotiť ako ústavne neakceptovateľný.

31. Obranu zákonnej sudkyne vysokým počtom pridelených vecí nemožno akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezabavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017).

32. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní v posudzovanom období bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

VI.

Záver

VI.1 K bodom 1, 2, 3 a 5 výrokovej časti nálezu

33. Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia (bod V tohto odôvodnenia) dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 498/2014-30 z 11. decembra 2014 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti tohto nálezu).

34. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

35. Ústavný súd, vychádzajúc z čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu). Vychádzal zo zistenia, že v čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené.

36. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

37. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

38. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04). Ústavný súd vychádzal aj z toho, že prieťahy súdu v konaní či jeho nečinnosť predstavujú iný zásah súdu proti základným ústavne zaručeným právam (slobodám). Pritom taký zásah sám nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci súdu a ako taký sa vymyká obvyklému, prieskumnému či inému konaniu. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na súdne konanie v primeranej lehote nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším prieťahom (ústavným príkazom), ale už raz vzniknutý prieťah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primeranú finančnú náhradu podľa čl. 127 ods. 3 ústavy (porovnaj napr. I. ÚS 282/2019).

39. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodu opakovanej a dlhotrvajúcej právnej neistoty.

40. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd prihliadol predovšetkým na dĺžku napadnutého konania v posudzovanom období, na dve obdobia nečinnosti okresného súdu. Ústavný súd však zároveň zohľadnil aj špecifikovaný prvok faktickej (skutkovej) náročnosti veci a z toho vyplývajúcu potrebu nariadiť znalecké dokazovanie. Na uvedenom základe ústavný súd rozhodol, že sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ktoré mu je okresný súd povinný zaplatiť v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu). Návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nad sumu 2 000 € ústavný súd nevyhovел (bod 5 výrokovej časti tohto nálezu).

VI.2 K bodu 4 výrokovej časti nálezu

41. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

42. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

43. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 450,29 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 2 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2020 v sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon

právnej služby v sume 10,62 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 375,24 €. Vychádzajúc zo zistenia, že právny zástupca sťažovateľa je platcom dane z pridanej hodnoty (zistené z www.financnasprava.sk, pozn.), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o sumu 75,05 €, čo spolu predstavuje sumu 450,29 € (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu).

44. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote uvedenej v bode 4 výrokovej časti tohto nálezu (§ 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

45. V zmysle § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tento nález nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov tohto konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu